

Az ismeretkör: Cigány gyerekek oktatásának kérdései

Kredittartománya: 10 kredit

Tantárgyai:

- 1) Cigánygyerekek mentorálása
- 2) Szegregációtól az inklúzióig
- 3) Erőszakmentes kommunikáció, konfliktuskezelés

Tantárgy neve: Cigány gyerekek mentorálása SZP BA NEPTUNKÓD: SZPANB2036, SZPALB2036	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% gyakorlat	
A tanóra típusa: előadás és gyakorlat, óraszám: nappali tagozaton 1 óra gyakorlat/hét, levelező tagozaton 5 óra gyakorlat/félév. Az adott ismeretátadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: <ul style="list-style-type: none">• a szorgalmi időszak heteire lebontott és minden órára részletesen kidolgozott tematika közös elektronikus felületen elérhető• az előadások témaköreinek ppt-s változata elérhető közös elektronikus felületen• a feladatok, a kidolgozásuk és értékelésük részletes szempontsora a közös elektronikus felületen	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok:	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Előtanulmányi feltételek: Család- gyermek-és ifjúságvédelem	
Tantárgyleírás:	
<p>Magyarországon az utóbbi évtizedben elterjedt – az esélyegyenlőségi programok részeként- a hátrányos helyzetű tanulókkal való mentorálás. Több kutató, pedagógus, oktatási szakértő próbálta(ja) definiálni, hogy kit nevezhetünk mentornak, mi a mentor feladata, mennyiben különbözik egy „tantermi” pedagógus munkája a mentorálást végző pedagógusétól. Tapasztalataink szerint a mentorszerepet felvállaló tanárok többsége szeretne segíteni, igazi „mentorként” dolgozni, csak nem igazán tudnak különbséget tenni a pedagógus és mentorpedagógus feladatok között. A kurzus azokat az ismereteket érinti, amelyek segítségével a hallgatók a munkájuk során hatékonyan tudnak egy-egy hátrányos helyzetű tanulókat patronálni.</p> <p>A kurzus során érintjük a fenntartható fejlődés fogalmát, mint rendszerszervezési elvet: a jövő generációinak és a saját szükségletek kielégítésének komprehenzív és resztoratív összehangolása. Olyan kérdéseket is körüljárunk, hogyan lehet összeegyeztetni a környezet fenntarthatóságát a gazdasági fejlődéssel és a társadalmi egyenlőség és igazságosság rendszerével. A fentiekben túl érintjük a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem kérdésköreit is.</p>	
Kötelező és ajánlott irodalom:	
Ligeti György (2005): Bevezetés a mentorpedagógiába I. In. Új Pedagógiai Szemle, 4, 26-38. p Ligeti György (2005): Bevezetés a mentorpedagógiába II. In. Új Pedagógiai Szemle, 5, 17-23. p Ligeti György (2005): Bevezetés a mentorpedagógiába III. In. Új Pedagógiai Szemle, 6, 3-8. p Báder Iván (2015): Cigány gyermekek mentorálása – Belső használatra szánt jegyzet. Apor Vilmos Katolikus Főiskola Vác Juhász Józsefné (2006): A mentori munka a gyakorlatban. In. Kósa Barbara – Simon Mária (szerk.): Új vizsga - új tudás? Az új érettségi hatása - az iskolakezdéstől a záróvizsgáig. Az Országos Közoktatási Intézet konferenciája 2005. október 20-21. OKI, Budapest. 108-111.	

Előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszer alapjait.
- Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.
- Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.
- Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználóiról, célcsoportjairól és azok környezetéről.
- Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását.
- Ismeri a szociálpedagógia fogalomkészletét, történetét, elméleteit. Ismerettel rendelkezik a szociálpedagógia gyakorlatáról.
- Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit.
- Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket.
- Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit.
- Ismeri a szociálpedagógia szakmai, etikai normáit.
- Ismeri az informatika eszközeivel történő hatékony kommunikáció formáit, az információk, elemzések mások számára történő prezentálásának eljárásait, eszközeit.
- Ismeri és szakszerűen alkalmazni képes a digitális kommunikáció, az információ kezelésének szabályait

b) képességei

- Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére
- A hallgató tisztában lesz a család- gyermek- és ifjúságvédelem fogalmával, történetével, alapvető szabályozásával, a szakmai módszertani elvekkel; a hallgatók megismerjék a családtámogató rendszereket; a család díszfunkcióiból következő problémákat; megismeri a családi élet egyéb problémáit (pl. betegség, halál); megismeri a családtámogatás rendszerét, annak összefüggéseit; a szociálpolitikai intézményrendszer család-, gyermek-, ifjúságvédelmi intézményeinek, szolgáltatásainak viszonyát a pedagógia, gyógypedagógia rendszerébe tartozó szakterületekkel.
- Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására.
 - Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.
 - Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.
 - Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére.
 - Képes a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, és szociális szolgáltatásokat nyújtó, valamint nevelési intézményekben szociálpedagógiai szakmai munka végzésére, az elsajátított társadalomismereti, pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi ismeretek és alapelvek alkalmazására.
 - Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja,

valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére.

- Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges preventív és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására.
- Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére.
- Hatékonyan alkalmazza az informatikai eszközöket kommunikációra, információk gyűjtésére és közzétételére, társadalomtudományi adatbázisok használatára.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes.

c) attitűdje

- Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében.
- Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem.
- Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.
- Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktus-megoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi.
- Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.
- Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza.
- Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.
- Projektalapú és együttműködésre épülő munkavégzés mellett elkötelezett, és értékeli a közös munkához való egyéni hozzájárulást.
- Nyitott a szakmai továbbképzésekre, módszertani innovációkban szívesen részt vállal.
- Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre.
- AB szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.
- Felelős és kezdeményező szerepet vállal az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek és gyakorlati kontextusba átültetésének, a szakmájának és a közösség érdekeinek szolgálatába állítására.

d) autonómiája és felelőssége

- A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el.
- Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során.
- Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét.
- Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékeny
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő digitális ismereteit, készségeit, képességeit fejleszti, és új kompetenciákat sajátít el.

Tantárgy felelőse: Dr. Pécsi Rita, PhD főiskolai tanár

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Báder Iván tanársegéd